

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37.251/2013/6.szám

A Kúria a Dr. Kohlrusz Milán ügyvéd (**cím**) által képviselt Felperes neve (**Felperes címe**) felperesnek, a ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Alperes címe) alperes ellen, növénytermesztési hatósági ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. január 30. napján kelt 19.K.33.708/2011/8. számú ítélete ellen az alperes által 9. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 19.K.33.708/2011/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes PR92M22 fajtájú szója vetőmagot importált **M.-ra**. A felperes az alpereshez fordult az importból származó vetőmagtétel GMO mentességre vonatkozó minősítése céljából. A mintavételt követően az alperes a Központi Vetőmagvizsgálati Laboratóriumában a mintát megvizsgálta és a 2011. április 21-én készült jegyzőkönyvével megállapította, hogy az a CaMV 35S screening kvalitatív PCR módszerrel 0,1 %-os kimutatási határ mellett pozitív. Az alperes a tárgyi szója vetőmagtételt 2011. április 21. napján hatósági zár alá helyezte.

Az alperes a 2011. augusztus 09-én kelt 04.1/4936/2011. számú határozatával a felperest az ... ipartelep birtokában lévő USA-IA-10-69-0780 fémzárszámú szója vetőmagtételből származó, hatósági zár

alatt lévő 840 zsák PR92M22 fajtajú vetőmag 2011. augusztus 19. napjáig történő megsemmisítésére kötelezte. Határozata indokolásában a szántóföldi növényfajok vetőmagvainak előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 48/2004. (IV.21.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) 52/A.§ (1) bekezdésére, az 52/C.§ (1) és (2) bekezdéseire, és az 54.§ (1) bekezdésére hivatkozott. Kiemelte, hogy a megállapított tények és a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a zár alá vett szója vetőmagtételből származó vetőmag megsemmisítését rendelte el.

A felperes keresetet terjesztett elő az alperes közigazgatási határozatának bírósági felülvizsgálata iránt. Előadta, hogy az alperesnek csak megkérdőjelezhető tartalmú mérési eredmény állt a rendelkezésére, és ekként álláspontja szerint az alperes nem alapíthatta volna határozatát kizárólag az akkreditációval nem rendelkező Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium méréseire. Az alperes nem tett eleget a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 50.§-ában foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének. Az FVM rendelet 52/A.§ (1) bekezdését az alperes helytelenül értelmezi, ugyanis a zéró tolerancia elve a gyakorlatban, a tudomány jelenlegi állása szerint rendelkezésre álló legkorszerűbb vizsgálati módszerek mellett is 0,1 %-os hibahatárral működik. Ebből következik, hogy kizárólag a 0,1 %-os hibahatárt meghaladó szennyezettségű vetőmag állomány esik az FVM rendeletben rögzített tilalom hatálya alá.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte. Ítélete indokolásában kiemelte, hogy a Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium által folytatott vizsgálat hatósági ellenőrzésnek minősül, ugyanis annak célja takarmány- és élelmiszerjogra vonatkozó szabályok betartásának vizsgálata volt. Utalt a 882/2004/EK rendelet 2. cikk 1. pontjára és a 12. cikk (1) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy az alperes maga sem vitatta a per során, hogy a Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium a vizsgálat elvégzésének időpontjában, 2011. április 21-én nem rendelkezett akkreditációval. Az alperes tehát megsértette a **M**-on közvetlenül alkalmazandó 882/2004/EK rendelet 12. cikkét. Az elsőfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy a 619/2011/EU rendelet Preambulumának a (14) és (17) bekezdései megállapítják, hogy takarmány meg nem feleléséről szóló határozat csak abban az esetben hozható, ha a takarmányban a GM-anyag a minimálisan megkövetelt teljesítményszinten (0,1 %) vagy annál magasabb szinten van jelen, tekintettel az eredmények hatósági laboratóriumban történő reprodukálhatóságára. Az elsőfokú bíróság osztotta tehát a felperesi álláspontot abban a körben, hogy akkreditációra szükség lett volna, azonban az alperes által igénybe vett laboratórium nem rendelkezett akkreditációval, helytállónak találta továbbá a felperesnek a zéró toleranciával kapcsolatos, 0,1 %-os tűréshatárra

vonatkozó hivatkozását is. Új eljárást nem rendelt el, tekintettel arra, hogy az alperesi határozat végrehajtására sor került, a vetőmagvak megsemmisítésre kerültek.

Az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős ítélet ellen, melyben kérte annak hatályon kívül helyezését. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164.§-át és a 206.§ (1) bekezdését. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a 882/2004/EK rendelet, a 178/2002/EK rendelet, a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény, a 619/2011/EU rendelet, továbbá az FVM rendelet rendelkezéseit. Téves és jogszabálysértő a 882/2004/EK rendelet és a 619/2011/EU rendelet rendelkezéseinek jelen ügyben való alkalmazása, mivel ezen közösségi jogszabályok az élelmiszerekre és takarmányokra, illetve az azokra irányadó szabályok betartásával kapcsolatos hatósági ellenőrzésekre vonatkoznak, így a jelen ügy tárgyát képező vetőmag nem tartozik hatályuk alá. A 882/2004/EK rendelet az 1. cikk (1) bekezdése alapján a takarmány- és élelmiszerjogra vonatkozó szabályok betartásának vizsgálatára irányuló hatósági ellenőrzésre vonatkozik. A takarmány- és élelmiszerjog részét képező rendelkezések a 178/2002/EK rendelet által meghatározottan nem terjednek ki a vetőmagra, azok fogalommeghatározásai meg sem említik a vetőmag, szaporítóanyag kifejezést. A 882/2004/EK rendelet az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozik, nem terjed ki a jelen esetben releváns vetőmagvakra, így a perbeli esetben nem alkalmazható. Az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó jogszabályok alkalmazására csak akkor lenne lehetőség, ha az ítéletben megállapításra került volna, hogy a per tárgyát képező vetőmagtétel élelmiszer vagy takarmány. A perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azonban nem lehet azt megállapítani, hogy a vetőmag élelmiszer, vagy takarmány lenne. Az 1991. évi XLV. törvény 11.§-a nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alapján joghatással járó mérést kizárólag akkreditált laboratórium végezhetne. A Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium nem vitatottan a vizsgálat időpontjában nem rendelkezett akkreditációval, azonban ez a vonatkozó nemzeti jogszabály alapján nem is volt szükséges, erre vonatkozóan nem volt jogszabályi előírás. A 619/2011/EU rendelet hatálya is - a 2. cikk alapján - a takarmányok hatósági ellenőrzésére vonatkozik. A takarmány 178/2002/EK rendelet által meghatározott fogalma azonban nem terjed ki a vetőmagra. Téves jogi álláspontra helyezkedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a takarmányokra vonatkozó uniós joganyagot alkalmazva azt állapította meg, hogy az alperes a 0,1 %-os hibahatár alkalmazhatóságától nem tekinthetett volna el, mivel az uniós rendelkezés nem alkalmazható vetőmagra, illetve a 0,1 %-os mérési eredmény esetében már megállapítható a GMO szennyezettség. A 619/2011/EU rendelet Preambulumának (11) bekezdése a GM-anyag legalacsonyabb szintjét 0,1 %-nak megfelelő tömegszázalékban határozta meg, amely szintet

el kell érnie, vagy meg kell haladnia a takarmánynak ahhoz, hogy meg nem felelése megállapítható legyen, jelen esetben a vizsgálat ezen minimális 0,1 %-os szintet állapította meg. A jelen perben az FVM rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni. Hivatkozott az FVM rendelet 50.§ j) pontjára, az 52/A.§ (1)-(2) bekezdéseire és az 52/C.§ (2) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy az alperes két különböző módszerrel végzett, egymástól független laborvizsgálat útján is kimutatta, hogy a vetőmagtétel géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett. A 0,1 %-os mérési eredmények GMO szennyezettséget jelentenek még az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó jogszabályok helyes értelmezése esetén is. A felperes a vizsgálati eredmények megkérdőjelezésére alkalmas bizonyítékot nem tudott szolgáltatni, azt érdemben nem vitatta.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az irányadó tényállást, értékelte a bizonyítékokat és jogszerű, megalapozott döntést hozott.

A Kúria a jogerős ítéletet tárgyaláson bírálta el, azt a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálva megállapította, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Kúria az akkreditáció jelentősége kapcsán hivatkozik a 765/2008/EK rendelet (2008. július 9.) Preambulumának (9) bekezdésére, melynek értelmében az akkreditálás sajátos értéke abban rejlik, hogy hitelesen állapítja meg azon szervezetek műszaki felkészültségét, amelyek feladata az alkalmazandó előírásoknak való megfelelés megállapítása. A (15) preambulumbekkezdés szerint az akkreditálás célja egy szervezet megfelelőség-értékelési tevékenységek elvégzésével kapcsolatos felkészültségének hiteles megállapítása.

A 765/2008/EK rendelet 2. cikk 10. pontja alapján „akkreditálás”: a nemzeti akkreditáló testület tanúsítása arról, hogy egy megfelelőségértékelő szervezet megfelel a meghatározott megfelelőségértékelési tevékenységek ellátásához a harmonizált szabványokban megállapított követelményeknek és amennyiben alkalmazandó, bármely további követelménynek, beleértve a vonatkozó ágazati szabályozásokban meghatározottakat is. A 12. pont értelmében „megfelelőségértékelés”: az az értékelési eljárás, amely bizonyítja, hogy egy termékkel, eljárással, szolgáltatással, rendszerrel, személlyel vagy szervezettel kapcsolatos, meghatározott követelmények teljesültek.

A szintén a felperes által felhívott, az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 30.§ (2)

bekezdése szerint az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a hivatalból indított eljárásaiban hozott döntéseinek megalapozásához szükséges laboratóriumi vizsgálathoz elsősorban állami, az adott vizsgálatra akkreditált laboratóriumot vehet igénybe.

A Kúria a felülvizsgálat alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy - a fent idézett jogszabályi rendelkezésekre tekintettel - helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletében arra, hogy a Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium a tárgyi vizsgálat elvégzésének időpontjában nem rendelkezett akkreditációval, noha arra a hiteles vizsgálatához szükség lett volna.

Akkreditáció hiányában ugyanis nem lehetett szó hiteles mérési eredményről a vizsgált minta GMO mentességével, illetőleg szennyezettségével kapcsolatban, az alperes ezért döntését megalapozatlan tényállásra alapította, ebből következően pedig a felperest a vetőmag megsemmisítésére kötelező, súlyos, visszafordíthatatlan eredményhez vezető hatósági rendelkezés jogszabálysértő.

A fentiekben kifejtettek miatt a határozat hatályon kívül helyezésének volt helye, az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében ezért szükségtelenül foglalt állást a további jogkérdésekről, így a 0,1 %-os mérési eredmény jogi értékeléséről is, hiszen ahhoz a Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium akkreditációja hiányában jogkövetkezmény jogszerűen nem fűződhetett.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal kapcsolatban megállapította továbbá, hogy nincsen olyan európai közösségi vagy magyar jogszabályi rendelkezés, amely alapján a tárgyi vetőmagtétel takarmánynak vagy élelmiszernek lenne minősíthető. Ezt egyébként az érintett jogi szabályozás egész rendszere is alátámasztja és ilyen irányú bizonyítás sem folyt az eljárásban.

Nem volt helye ezért a jelen ügyben a takarmány- és élelmiszerjog területét érintő szabályozást tartalmazó jogszabályok, így a 882/2004/EK rendelet és a 619/2011/EU rendelet alkalmazásának. Ezekre hivatkozva az elsőfokú bíróság tehát tévesen állapított meg jogszabálysértést, hiszen a határozat a Kúria által fent idézett jogszabályi rendelkezéseket sértette, amelyek a hatályon kívül helyezést - a már említettek szerint - megalapozták.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes a Pp. 270.§ (1) bekezdésének rendelkezése folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek a felülvizsgálati eljárásban ügyvédi képviselettel

felmerült perköltségét, amelynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50.§ (1) bekezdésében meghatározott mértékű (70.000 forint) felülvizsgálati illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam terhén marad, tekintettel az alperesnek az Itv. 5.§ (1) bekezdésének c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentességére.

Budapest, 2013. november 27.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Surányi József s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró